

A távvezeték működtetése

Kormány meghatalmazottak tanácskozása

Jegyzőkönyv aláírásával villamos energiát szállított a pénteken Budapesten befejezte munkáját az Albertirsa és Vinnica közötti 750 kilovoltos távvezeték építését és a működését összehangoló kormány meghatalmazottak tanácskozása, amelyen a közös beruházásban együttműködő hat ország — Bulgária, Csehszlovákia, Lengyelország, Magyarország, az NDK és a Szovjetunió — képviselői vettek részt. Áttekintették a távvezeték működésének tapasztalatait. A távvezeték az üzembe helyezésről mintegy 750 kilovoltos távvezeték albertirsa állomást.

Szerződéses fegyelem

Az ígéret szép szó, ha megtartják, úgy jó; ebben a jóban a kelleténél ritkábban van része a vállalatnak. S azért, mert partnere szintén népi bölcsesség formálta igazsághoz tartotta magát, csak hogy ahhoz: az ígéret senkit sem szegényít meg. A népgazdaság éves terveinek mindenkor megjelölhető az a melléklete, amely meghatározza a kört, ahol kötelező a szerződéskötés, azaz ahol a termelő — a szállító — nem térhet ki a megrendelő igényei elől. Ebbe a körbe tartoznak például az egyedi nagyberuházások, az állami vállalatok feltöltéséhez kapcsolódó feladatok stb. Sok más területen azonban az érintettek döntenek arról, kötnék vagy nem kötnék szerződést.

Laza, mert sok szerződés már megkötésekor hibás: forma szerint is — s még inkább gyakorlatilag — fölkinálja a kibúvókat, a kiskapukat. Egy pénzügyi vizsgálat szerint a szállítási szerződések fele jogilag nem kellően tisztázott, azaz nem egyértelmű, ha úgy alakul a helyzet, akkor aláírói a saját szájuk íze szerint magyarázhatják. Márpedig a helyzet gyakran úgy alakul... A termelő partnere sem tartotta be a szállítási szerződést, ő sem tudja; a szervezetlenség miatt a vállalatnál jóval később kerül csak sor a gyártásra; a rosszul felmért igények következtében a megrendelő törlötti korábbi közléseit... Több esztendőre visszamenőleg vizsgálva: az év első negyedében a gyártóknak mindössze nyolc-tíz százaléka teljesíti maradéktalanul szállítási kötelezettségeit a belföldi kis- és nagykereskedelemmel szemben!

A termékgazdálkodás szabályozott rendjének viszont lényeges tényezője az írásba foglalt egyezség, amelyet bizony be kell tartani. Mivel a szállítási szerződés mindig kétoldalú megállapodás, a szerződéses fegyelem is mindenkor kétoldalú. Ennek a fegyelemnek a megsértése jogilag szerződésszegés, a gyakorlatban sokféle gond eredője.

Részegységek, anyagok, alkatrészek tömege áramlik a termelés vérkeringésében, java része e holminak szállítási szerződések alapján jut el gyártótól a felhasználóhoz, illetve — végtermékeknek a kereskedelemhez. Ha raktárról elégtit ki, a gyártó a megrendelést, akkor az nem több egyszerű adásvételnél, mivel nincs időbeli különbség az igény közlése és kielégítése között, míg szerződésnél van, gyakran hónapok, évek. Az ágazati minisztériumok alakítják ki a szállítási-vállalkozási alapfeltételeket; útmutató a szerződéskötéshez. A cégek mindezek alapján tudják, mire vállalkoznak, ám ennek ellenére a szerződéses fegyelem laza a népgazdaság szinte valamennyi területén.

Igaz, a megrendelő nem védtelen. Az előbbi esetről maradvány: a kereskedelem föllépése a legutóbbi években következetesebb, jobban érvényesítik kötbérigényeiket. Tavaly csupán a Belkereskedelmi Minisztériumhoz tartozó vállalatok 6700 esetben sikeresen hajtották be kötbérköveteléseiket, s az összeg 25 millió forinttal több volt, mint az előző esztendőben. A kötbér persze nem ár. A megrendelőnek ez utóbbira van szüksége.

A szerződéses fegyelem megsértésének meglehetősen változatos formáit tárja elénk az élet késedelmes szállítása, a meghatározottnál gyengébb minőség, az átvétel elhalasztása, a teljes megtagadása, az ellenérték kifizetésének halogatása, a teljesítés idejére megszabott szolgáltatások figyelmen kívül hagyása... Mindezekért kötbér jár, minőségi kifogás esetén a szavatossági, jótál-

lasi kötelezettség keretében, szállítási késedelemért kártérítés, fizetési kamat stb. Olyannyira jár ez, hogy a jogszabályok kötelezően írják elő a büntetést, de... olykor jobbnak látszik nem újat húzni a monopolhelyzetben levő szállítóval, hiszen megtörténhet, legközelebb egyáltalán nem köt szerződést. Napjainkban gyakori ugyanis, hogy a szerződéses fegyelem megsértői így „fegyelmelmezik” a jogalkotó ragaszkodó megrendelőket.

Egy vállalat, egy iparág nem képes a szerződéses fegyelem jogos tekintélyét megteremteni. Azaz: a vállalati magatartás változása mellett az ágazati hatóságok — a minisztériumok — következetes föllépése is elengedhetetlen. Az ár- és termékgazdálkodási ellenőrzések 1978. második félévében nem tapasztaltak semmi lényeges javulást az egy esztendővel korábbi állapotokhoz mérten. Idén az első negyedévben hasonló volt a helyzet. Sőt, több területen nőtt a szerződéskötést elutasító — azaz semmilyen kötelezettséget nem vállaló — cégek száma.

M. O.

Új fajta textiliák

A jelenlegiekhez képest egyharmaddal könnyebb bélés-szövet nagyüzemi gyártását kezdték meg a sikeres kísérletek és a próbázás után a Magyar Selyemipar Vállalat szentgotthárdi szövőgyárában. A már kezdetben keresetté vált termékből a gyár az idén 1,4 millió négyzetmétert készít, s ennek zöme az NSZK-ba, Kanadába és az Egyesült Államokba kerül.

A másik szentgotthárdi új termék a terjedelmesített poliészter szövet. Női ruhákat, ingeket, blúzokat varrnak belőle. (MTI)

Hajlítható donga

Készül a könnyen hajlítható, áttetsző műanyag donga. Két új termék gyártását kezdte meg Barcsan a Kemikál Műanyagfeldolgozó Gyára: sáv felülvilágítókat és felülvilágító dongákat készítenek. Az előbbiből még az idén 1400 készül, s szállítanak belőle az ország egész területére. A felülvilágító dongákat az alumíniumipar részére gyártják. Könnyűszerkezetes építkezéseknél használják.

Magyar—finn barátsági hét

A turkui vendégek látogatásai

A Szegeden tartózkodó húsztágú finn delegáció Ilkka Nivának, a turkui városi tanács tagjának vezetésével, dr. Berencsi György, a városi népfőnökség elnöke kíséretében tegnap, pénteken délelőtt a városi tanács házára látogatott.

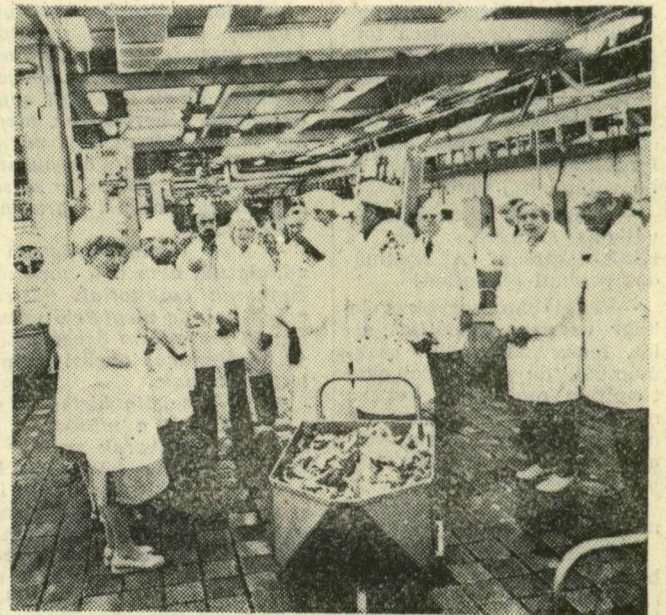
A vendégeket dr. Csikós Ferenc, a városi tanács elnöke fogadta. Köszöntőjében elmondta, hogy Szeged finnországi testvérvárosából, Turkuból már több delegáció járt a városban. A kölcsönös látogatások jó alkalmaként szolgálnak a két nép közötti barátság elmélyítésére, egymás országának, életének megismerésére. Szegedről szólva dr. Csikós Ferenc tájékoztatott a város történetéről, gazdasági, társadalmi életéről, beszélt a városi tanács feladatáról, a tanács bizottságok munkájáról is.

A vendégek érdeklődéssel hallgatták a tájékoztatást, és számos kérdést tettek fel. Erreklődtek a városi üzemeltetésével kapcsolatos feladatokról, a tanács költségvetéséről, a városi tömegközlekedés szervezéséről, az egészségügyi

ellátásról és Szeged tudományos életéről. A beszélgetés zárultával dr. Csikós Ferenc átadta a delegáció vezetőjének a Szeged szimbolizáló plakettet. A küldöttség útja ezután a Szegedi Szalámigyár és Húskombinátba vezetett. A delegáció egyik tagja, Raili Suominen újságíró előzőleg azonban ellátogatott a Délmagyarország szerkesztőségébe is, ahol a lap újságíróival folytatott baráti beszélgetést.

A szalámigyárba érkező delegáció Szakács József, műszaki-technológiai tanácsadó kalauzolásával megismerkedett a hús- és a vágóüzemben folyó tevékenységgel. Az üzemlátogatást követően a vállalat tanácstermében ülték le a beszélgetést. A vendégek itt több kérdést tettek fel, többek között a munkaerő biztosításával, a bérezéssel, a szociális ellátással és a termékek minőségének ellenőrzésével kapcsolatban.

A delegáció délután az odesszai 2-es számú általános iskolába és óvodába látogatott. Este folklor művelődési házban.

A vendégek a szalámigyár húszemében

Születésnap köszöntő

Tegnap, pénteken ünnepelte 80. születésnapját Papdi Pál, a munkásmozgalom régi harcosa, a Szocialista Hazáért Erdemrend, a Tanácsköztársasági Emlékérem és több más kitüntetés tulajdonosa. Lakásán, Mórahalom, Tanya 204. szám alatt köszöntötte őt dr. Koncz János, a Csongrád megyei pártbizottság titkára, Jáhni László, a szegedi járási pártbizottság első titkára és Szűcs István, Mórahalom nagyközség pártbizottságának megbízott titkára. A ma is jó egészség-

nek örvendő Papdi Pál 1919-ben a Vörös Hadsereg katonájaként szakaszpáncsnok volt Mórahalmon, azt követően részt vett az illegálisban kényszerült párt munkájában. A folszabadulás után dolgozott a szakszervezeti mozgalomban, a község polgármesterének parancsnoka volt, majd BM-dolgozó. Aktívan dolgozott annak idején a földosztásban, majd később a termelőszövetkezetek átvezetésében. Képünkön (balról jobbra): Jáhni László, dr. Koncz János és Papdi Pál.

Parlamenti jegyzet

Két fontos, közérdekű kérdés szerepelt az országgyűlés napirendjén: az egyik a tavalyi költségvetés, a másik az állami pénzügyekről szóló törvény. Hogyan dolgoztunk az elmúlt évben, kihasználtuk-e jól a lehetőségeket, az életkörülmények miképp alakultak...? Amikor az ország háztartásáról mérleget készítenek, nemcsak az említett témákról, hanem azokról az előremutató feladatokról is szó esik, ami nélkül a fejlődés elképzelhetetlen. Azonban az 1978. évi költségvetés tárgyalásán számos olyan kérdés vetődött fel, melyről nem lehet eleget beszélni. Miniszterek, képviselők többször is hangsúlyozták, a gazdasági életünk fejlődése gyorsabb is lehetne, ha... És mennyi ha van. Erdemes ezek között tallózni, mert munkánk hiányosságaira rávilágítanak.

Nagyon sok vállalat még mindig — ahol nem indokolt — a termelés mennyiségi növelését tartja fontosabbnak a minőségénél. Elhúzódik az új gépsorok, technológiák üzembe helyezése, és így milliókat dobunk ki az ablakon. Képviselő kért azért szót, mert az új gépeket az eső ott áztatja a gyár udvarán. Olyan gépsort vásárolunk — néha —, amit itthon nem tudnánk használni. A megváltozott gazdasági feltételekről nem

minden vállalatvezető akar tudni, különösen lassú, nehezkés az alkalmazkodás, az értékesítés, a bérigazgatás, a fejlesztés területén. A vállalatok egy része ahegyett, hogy a termelési szerkezetet változtatna és fel tárná a hatékonyság fokozásának belső lehetőségeit, inkább a szigorúbb követelmények alól keresi a kibúvókat. Valamennyiünknek tudomásul kell venni, hogy már nem az a jelszó, hogy többet, hanem jobbat. Régi fogalmaink eltűnőben, s az újak, mint a termelési szerkezet változtatása, a rugalmasság, a kezdeményező-készség... születőben, pontosabban már meg is születettek. Az új gazdasági körülmények megkövetelik, hogy a rosszul gazdálkodó vállalatokat a jók rovására ne támogassák. És mindenkinek olyan vastag legyen a borítékja, mint amilyet munkája alapján megérdemel. Ha a differenciált anyig érdekltség nem érvényesül, a munka szerinti elosztás elve üres szólam marad. De hol a bér legfelső határa? Hiszen sokan áll szeméremből csak szemléstül vitatkoznak erről a kérdéstről. Amint politikai közéletünk egyik vezető képviselője az országgyűlésen hangsúlyozta, ez a ha-

tár egybeesik a jól végzett munka felső határával. Nem ismeretlen dolgok ezek senki előtt sem. De az országgyűlésen ezek ismétlődtek. Sajnos, sok okos elképzelés, érv eddig még mindig megvalósítatlan maradt. Tenni kell hát. A jövőre nézve az az egyik legfontosabb tanulsága az elmúlt két nap parlamenti vitáinak.

Ismét egy új törvény született, az állami pénzügyekről szóló törvény. Mert volt szükség a jogalkotásra — kérdezheti a gazdasági ügyek között nehezebben igazodó állampolgár. Először is tisztázni kell, melyek az állami pénzügyek. Csak a legfontosabbakról néhány szót. Ide tartoznak azok a pénzügyi viszonyok, amelyek az államhatalmi, államigazgatási szervek, a tanácsok, a bankok és pénzügyintézetek, gazdálkodó szervezetek között jönnek létre. Az állam feladatait a költségvetés rendszere, a bank és hitel, a személy- és vagyonbiztosítás rendszere útján látja el. A törvény időszerűségét indokolja a nemzetközi gazdasági kapcsolataink fejlődése és a pénzügyi rendszer hatékonyabb működésének alapja, ha egységes a törvényi szabályozás. A gazdaságirányí-

tási rendszer több mint tízéves gyakorlata nemcsak leltetővé, de szükségessé is teszi az állami pénzügyek legfőbb összefüggéseinek törvényes szabályozását, a hatáskörök és felelősség világos rögzítését és elhatárolását.

A most született törvény jól illeszkedik jogrendszerünkbe. Az előző években megalkotott általános jellegű törvények, mint az állami vállalatokról, szövetkezetekről, tanácsokról, a népgazdasági tervezésről szólóak, már érintették az állami pénzügyek egyes kérdéseit. Az új törvény ezekkel összhangban született. Hozzá kell tenni, hogy ez a törvény is keretjellegű, vagyis a tartós szabályozásokat tartalmazza, de megteremti a lehetőségét annak, hogy a részletkérdéseket a mindenkor élethelyzetnek és követelményeknek megfelelően szabályozzák. A gazdasági szakemberek sokat várnak ettől a törvénytől, s mint ahogy Mag Pál, megyénk országgyűlési képviselője, a szentesi BOV igazgatója mondtotta, az új jogszabályok elősegítik az olyan törekvéseket, amelyeknek be kell következnie, mint például a közös vállalkozások pénzügyi rendezése... Ezenkívül az új paragrafusoktól azt is várják, hogy egyszerűbb lesz a pénzügyi rendszer áttekintése.

Halász Miklós